

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Parallela Geographica Italiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

Nvm. 5. Capitanata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13120

RIS. | **Montella:** *Montella*, Comitatus titulo oppidum insignitum.

| **Balneolum:** *Bagnolo*, ad initia fluuij Caloris, & ad radices Apennini.

**MON-
TES** | **CREPACORIVS:** *Crepacorio*, olim mons Grumus, ex quo Fl. Tripaltus existit.

**HVIVS
REGIO-
NIS.** | **TABORIVS:** *Tabor*, olim Taburnus, ad quem Furcæ Caudinæ, de quibus in Veteri, inter Airolam & Fanum S. Agathæ.

**FLV-
VII** | **SABATVS:** *Sabato*, infra Beneuentum Calorem hauriens.

**HV-
IVS** | **CALOR:** *Calore*, Beneuentum alluens.

**RE-
GIO-
NIS.** | **Tamarus:** *Tamaro*, in Calorem cadens.

| **Tripaltus:** *Tripalto*, ad oppidum cognomine in Calorem præcipitans.

| **Miscanus:** *Miscano*, Tripalto permixtus.

| **Isclerus:** *Isclero*, Furcas Caudinas decurrens, & Vulturino postea iunctus.

NVM. 5. *Capitanata*, la Capitanate.

**CIVI-
TA-
TES** | **TERMVLÆ**, seu **Terminus:** *Termoli*, aliter *Termini*, sic dicta ciuitas quòd esset Apuliæ terminus; Ducatus titulo illustrata est, naturâ loci munitissima, utpote peninsulæ affixa.

| **LESINA:** *Lesino*, condita ab incolis Lesinæ Insulæ in Illyrico ut putant Rastanus, & Leander, destructa à Sarracenis, longè angustior restructa est.

**MA-
RITI-
MÆ** | **VIESTA**, dicta & **Bestia**, & **Vesta:** *Vieste*, à Templo Vestæ hic stante, ut ait Rastanus.

**CAPITANA-
TÆ.** | **MANFREDONIA:** *Manfredonia*, in sinu quem efficit flexus Montis Gargani, condita à Manfredo Friderici II. Imp. filio ad an. 1200. cum prius hic locus diceretur Portus Capitaniata; ex Sipōtinis ruinis creuit, eoque translata sedes Archiepiscopalis. Arcem habet munitissimam in littore frustra olim à Lautrechio tentatam. Moles in mare iacta portum luculentum effecit. Nostra ætate terræ motibus grauius afflicta fuit.

EEEEE ij

OPPI-
DA { Ciuitas Maritima: *Ciuita à Mare*, luculentum oppidum,
diues & munitum.
MA-
RITI-
MA { RHODE: *Rhodia*, olium Vrium; quidam existimant vo-
cem *Rhode*, corruptam esse pro *Rore*, quia hinc summa
CABI-
TA-
NIA-
TÆ { roris copia agros fecundat. Ex eâ soluit Alexander
III. Pontif. vt iret Venetias pacis ineundæ causâ cum
Friderico Ænobarbo.
Portus Græcus: *Porto Græco*, statio non incommoda ad
radices Gargani montes.

CIVI-
TA-
TES { ASCVLVM: *Ascoli*, ab antiquis dictum. ASCVLVM SA-
TRIANVM, ad discrimen alterius in Marchiâ Anconi-
tanâ. Diruta est hæc ciuitas à Rogerio Guiscardî filio
quia rebellionem moliebatur, postea instaurata, sed
angustiore spatio. Ducatus titulo splendet.

ME-
DI-
TER-
RA-
NEÆ { LVCERIA cognomento Paganica: *Lucera delli Pagani*, sic
dicta quia concessa est Sarracenis, qui ex Africa eo
deuenerant, à Friderico Imp. Christianis omnibus
demigrare iussis præter Episcopum, & viros 12.
Eiectis Sarracenis vocata est D. Mariæ ciuitas, sed
hoc nomen numquam potuit in vsum induci. Quin-
gentis ab vrbe passibus erat olim arx permunita ex-
citata à Friderico Imperatore in ruinis veteris Luce-
riæ.

FANVM S. SEVERI: *San-Seuero*, seu *San-Seuero*, opu-
lentissimum oppidum, nobile, frequens, nullique
huius tractus opibus impar, ait Leander.

SIPONTI RVDERA: *Siponte Rouinata*, vbi nunc
templum integrum, & rudera magnæ vrbis, &
fons egregius. A Sarracenis ciuitas euersa est, ciues
omnes occisi, præda in Africam abducta; quidam
tamen hunc casum terræ motibus adscribunt, vtrum-
que verum putat esse Leander.

MONS S. ANGELI: *Monte Sant-Angelo*, ciuitas frequens,
& munita naturâ loci, sedes diuturna Sarracenorum,
ad quam & visuntur eorum sepulchra. Hic specus
cum Templo S. Michaëlis celeberrimus, indicatus
ab Archangelo 8. Idus Maij Gelasio Pontif. Zeno-

- ne Imp. Hanc Cryptam descriptam leges apud Leandrum.
- C A-** BOVINVM: *Bouino*, ad radices Apennini non procul à Fl. *Cernaro*.
- PITA-** SALPE: *Salpe*, nunc vicus, olim ciuitas Episcopalis, cuius sedes vnita est Archiepiscopatu Tranensi. Extructa fuerat loco antiquæ Salapiz, quòd hæc loco parum salubri sita esset.
- NIA-** VULTVRARA, & Vulturata: *Vulturata*.
- TRAGONARA: *Dragonara*.
- NIA-** FARENTINVM, seu Farentiuolium Blondo: *Farensuola*, & *Fiorenzuola*, & *Ferrentino*, incolis infrequens, ac pænò collapfa ciuitas, vbi Fridericus II. Imp. hostis Ecclesie obiit, suffocatus à Manfredo notho, vt quidã credunt.
- T E.** TROIA: *Troia*, Comitatus titulo clara ciuitas, opulenta & lauta Leandro; quando condita sit, & à quo apud Leandrum edifices: Hic habitum Cõcilium sub Vrba-no II. visique tres soles tempore meridiano an. 1532.
- OPPI-** Mons Niger: *Monte Negro*.
- DA** Campus Martini: *Campo Martino*.
- Guilliniacum: *Guglionisi*, nobile castrum.
- Petra Catella: *Pietra-Catella*, montis præcessi vertici imposita.
- &
- MI-** Celentia: *Celenza*.
- Theani Rudera: *Chieti Rouinata*.
- NO-** SERRA CAPREOLA: *Serra Capriola*, in vertice altissimi montis, celeberrima quòd hac transeant greges & armenta in Apuliam hyemandi gratiã, & in singula capita vestigal penditur, quod iam Leandri tempore erat centum millium aureorum.
- RA** Santalicandrum: *Santo Licandro*.
- LO-** PRECINA, seu Pricena: hodie *Porcina*, pro Apriana, oppidum honestũ, & frequens conditum à Friderico II. Imp. quòd hic post magnos labores Aprum cecidisset, & suis in cenam iussisset apparari.
- CA** Turris Maior: *Torre Maggiore*.
- ME-** Vulturum: *Volturmo*.
- DI-**

- Alberotium: *Alberona*.
 Castellutium vallis Maioris: *Castelluzzo di valle Maggiore*.
 Castellutium alterum: *Castelluzzo di Chiani*.
 TER- Vrsaria: *Orsara*, castellum satis munitum.
 DELICETUM: *Dellecito*.
 R A- Fanum S. Leonardi: *Sant. Leonardo*, à Friderico II. Imp.
 NEA conditum cum nobili cœnobio, quod concessit equi-
 tibus Teutonicis S. Mariæ Pruthenicæ. Sed iis extin-
 ctis templum hoc defecit, & iam tempore Leandri
 ruinam minabatur.
 C A- CIDINIOLA: *Cerignola*, in planitie sine arboribus, unde
 hæc regio *Apulia Plana* dicta est. Ad hanc Galli sub
 P H- Lud. XII. grandi clade affecti sunt à Gonsaluo Fer-
 rando Regis Aragoniz Legato.
 T A- FOGGIA: *Foggia*, sic dictum oppidum, ut putat Colle-
 nucijs, à multitudine fouearum quas indigenæ effo-
 N I A- diunt ad frumenta seruanda: sita est in regione feraci,
 tritici, hordeij, leguminum, licet sicciore.
 T. Æ. Fanum S. Ioannis Rotundi: *San. Gioanni Rotundo*, inter
 Gargani montis conualles.
 Ischitella: *Ischitella*, lautum oppidum non procul à lacu
Varano.
 GARGANVS, hodie *Monte di Sant. Angelo*, & *Monte*
Gargano, sic dictus ab apparitione S. Michaëlis, de
 quâ agit Ecclesia 8. Maij: quod enim quidam vo-
 lunt Bubulcum, qui sagittam in Taurum immisit
 dictum fuisse Garganum, ut fabulam meritò irridet
 Leãder. Hic mons admodum abruptus, aliqua tamen
 sui parte frugifer, describitur à Leandro pluribus.
 MONS }
 L A- LESINENSIS: *Lago di Lesina*, fortè ut putat Leander à
 Plinio Pontanus dictus: abundat piscibus, sed anguil-
 lis maximè præcipuè magnitudinis, quas indigenæ
 G V S vocant Capitones: ab vrbe Lesinâ nomen habet.
 VARANVS: *Lago Varano*, amplissimus, utpote triginta
 millium ambitus, ad quem aliquot adiacent oppi-
 C A- dula.
 ANDVRIANVS, aliter SALSVS: *Lago Salso*, ab antiquo op-
 pido

- PITA- | pido Andurio, vt putat Leander, ei adiacente, olim
Salapina, vt antè diximus.
- NIA- | Brisetinus: *Brisetino lago*, in quem cadit fluuius *Ceruario*.
S. ANTONII: *Canal S. Antonio*, inter fluuios *Carapellam*
& *Aufidum*, secundùm oram maritimam extensus.
- TÆ. | *Et aliquot alij minores.*
- FLV- | AVFIDVS: *l'Offanto*, oritur non procul ab oppidulo *Mosco*,
tam exiguus vt æstate vix eius alueus agnoscat, sed
hyeme admodum tumet; solus Italiæ fluuiorum secatur
Apenninum, ex eò tamen oritur, contra fluuium *Ca-*
VI | *lorem*.
- CAPI- | *Carapella: Carapelle*, planitiem latissimam irrigans.
CERBALUS: *Ceruario*, cadit in paludem *Brisetinam*, & ex
TA- | eâ occultis cuniculis in *Candelare* fluuium.
- NIA- | *Candelarus: Candelare*, multis auctus fluuiolis cadit in
sinum *Manfredoniæ* inter *Lacum Salsum*, & *Salinas*.
- TÆ. | *Frento: Fortore*, qui in *Nouis Tabulis* malè cum *Tifer-*
no confunditur, & nomine caret.
- TI- | *Tifernus: Biferno*, aliter *Tiferna*.

NVM. 6. Comitatus Molissinus, Contado di Molisse.

- CIVI- | BOIANVM: *Boiano*, malè *Leandro Bouianum* in radici-
TA- | bus *Apennini*, sub initia fluuij *Fortore*. Loco satis ri-
TES | guo ob crebros fluuiolos quos hîc *Apenninus* euo-
mit.
- CO- | ÆSERNIA: *Isernia*, perantiqua ciuitas citra *Apenni-*
MI- | num, sensim deficiens.
- TA- | TRIVENTVM: *Trivento*, ciuitas Comitatus titulo insi-
TVS | gnita.
- MO- | *GUARDA ALFENIA*, aliter *Guarda Alfetia: Guardia Al-*
LISSI- | *ferés*.
- NI- | LARINVM: *Larina*, quod liber de Principibus Italiæ,
ait hodie tribui *Campaniæ*, manifesto errore, ob vr-
bes interiectas.
- MI- | MOLISSA: *Molisse*, burgus tenuis, & castrum vix 36. do-
NO- | mos capiens, vnde tamen huic regioni nomen indi-
tum est.